

Directoraat-generaal Agro

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

TER INFORMATIE

Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

Auteur

TER BESLISSING

Datum

17 april 2024

Kenmerk

DGA / 52758583

nota

Beantwoording Kamervragen mestderogatie

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Op 16 april jl. heeft het lid Van der Plas Kamervragen gesteld over de mestderogatie. Gevraagd is de beantwoording van de vragen voor het Commissiedebat mestbeleid van 25 april a.s. aan de Tweede Kamer te sturen.

Geadviseerd besluit

U kunt instemmen met de beantwoording en verzending ervan aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De vragen hebben betrekking op de huidige derogatiebeschikking en het mechanisme dat in werking zou treden bij het niet uitvoeren van de voorwaarden uit deze beschikking, zoals een eventuele inbreukprocedure door de Europese Commissie.
- Er wordt onder meer gevraagd naar
 - documentatie over de consequenties van het niet uitvoeren van de voorwaarden uit de derogatiebeschikking en hoe waarschijnlijk het is dat Nederland in dat geval de derogatie verliest of de Europese Commissie besluit tot een inbreukprocedure.
 - de gevolgen van een gedoogbeleid waarbij boeren meer mest mogen uitrijden dan onder de huidige derogatiebeschikking.
 - de hoogte van de dwangsommen bij een eventuele ingebrekestelling.
 - de gevolgen van een ingebrekestelling voor de GLB-subsidies.
 - De mogelijkheden van de Europese Commissie om tot versoepeling over te gaan op basis van redelijkheid en billijkheid indien een maatschappelijke sector binnen een lidstaat onevenredig schade dreigt te ondervinden als gevolg van Europese beleidsuitwerking.

Toelichting

- Het mechanisme dat in werking kan treden als Nederland de derogatiebeschikking opschort is dat de Europese Commissie direct een inbreukprocedure start wegens niet-naleving van de derogatiebeschikking 2022-2025.
- In de situatie dat Nederland besluit tot het niet uitvoeren/handhaven van de derogatiebeschikking betreft dit het willens en wetens niet naleven van een tot Nederland gericht uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie. Dat druist in tegen het beginsel van Unietrouw zoals neergelegd (artikel 4, derde lid, Verdrag betreffende Europese Unie (VEU), de uit vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie voortvloeiende beginselplicht tot handhaving en staat op gespannen voet met de rechtsstaatgedachte.
- Voorts zal de Nederlandse regelgeving waarin de gerbuiksnormen geregeld zijn (de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet) strijdig zijn met EU-recht op het moment dat daarin wordt afgeweken van de normen uit de derogatiebeschikking/Nitraatrichtlijn. Daar staan meerdere routes bij de Nederlandse rechter tegen open, die waarschijnlijk nog sneller consequenties zullen hebben dan de Europese trajecten.
- Bovenstaande geldt ook voor een gedoogbeleid. Het is een misvatting dat bij een gedoogbeleid geen procedures zijn te verwachten. Organisaties kunnen wel degelijk naar de rechter stappen om een procedure te starten om de overheid te dwingen tot handhaving.